НАРОДНО СЪБРАНИЕ
Вх.№ 48-254-04-52
Дата 06 / 12 2022 г.

59
17

ЧРЕЗ
Г-Н ВЕЖДИ РАШИДОВ –
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА 48-ТО НАРОДНО СЪБРАНИЕ НА РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

ДО
Г-Н ПЕТЪР ЧОБАНОВ –
ПРЕДСЕДАТЕЛ НА КОМИСИЯТА ПО БЮДЖЕТ И ФИНАНСИ

УВАЖАЕМИ ГОСПОДИН ПРЕДСЕДАТЕЛ,

На основание чл. 80, ал. 1 от ПОДНС внасяме аргументирано предложение за допълнение на приетия на първо гласуване Законопроект за продължаване действието на разпоредби на Закона за държавния бюджет на Република България за 2022 г., Закона за бюджета на държавното обществено осигуряване за 2022 г. и Закона за бюджета на Националната здравноосигурителна каса за 2022 г., № 48-202-01-25, внесен от Министерския съвет на 01.11.2022 г., както следва:

I. **Създава се нов §12, а досегашният §12 се преномерира на §13**.
Новият §12 е със следното съдържание:

§ 12. В Кодекса за социално осигуряване (Обн., ДВ, бр. 110 от 1999 г.; Решение № 5 на Конституционния съд от 2000 г. – бр. 55 от 2000 г.; изм. и доп., бр. 64 от 2000 г., бр. 1, 35 и 41 от 2001 г., бр. 1, 10, 45, 74, 112, 119 и 120 от 2002 г., бр. 8, 42, 67, 95, 112 и 114 от 2003 г., бр. 12, 21, 38, 52, 53, 69, 70, 112 и 115 от 2004 г., бр. 38, 39, 76, 102, 103, 104 и 105 от 2005 г., бр. 17, 30, 34, 56, 57, 59 и 68 от 2006 г.; попр., бр. 76 от 2006 г.; изм. и доп., бр. 80, 82, 95, 102 и 105 от 2006 г., бр. 41, 52, 53, 64, 77, 97, 100, 109 и 113 от 2007 г., бр. 33, 43, 67, 69, 89, 102 и 109 от 2008 г., бр. 23, 25, 35, 41, 42, 93, 95, 99 и 103 от 2009 г., бр. 16, 19, 43, 49, 58, 59, 88, 97, 98 и 100 от 2010 г.; Решение № 7 на Конституционния съд от 2011 г. – бр. 45 от 2011 г.; изм. и доп., бр. 60, 77 и 100 от 2011 г., бр. 7, 21, 38, 40, 44, 58, 81, 89, 94 и 99 от 2012 г., бр. 15, 20, 70, 98, 104, 106, 109 и 111 от 2013 г., бр. 1, 18, 27, 35, 53 и 107 от 2014 г., бр. 12, 14, 22, 54, 61, 79, 95, 98 и 102 от 2015 г., бр. 62, 95, 98 и 105 от 2016 г., бр. 62, 92, 99 и 103 от 2017 г., бр. 7 и 15 от 2018 г.; попр., бр. 16 от 2018 г.; изм. и доп., бр. 17, 30, 46, 53, 64, 77, 88, 98, 102 и 105 от 2018 г., бр. 12, 35, 83, 94 и 99 от 2019 г., бр. 26, 28, 51, 64, 69, 103 и 109 от 2020 г., бр. 12,19, 21 и 77 от 2021 г. и бр. 16, 18, 25, 51, 58 и 62 от 2022 г.) в член 100, алинея 1 се изменя по

следния начин: „(1) Пенсиите, отпуснати до 31 декември на предходната година, се осъвременяват ежегодно от 1 юли с решение на надзорния съвет на Националния осигурителен институт с процент, равен на по-голямото от 100 на сто от нарастването на осигурителния доход или 100 на сто от индекса на потребителските цени през предходната календарна година.“

МОТИВИ:

Настоящото предложение цели промени в действащия механизъм за осъвременяване на пенсиите или т.н. „Швейцарско правило“.

Актуалният към момента механизъм за осъвременяване на пенсиите, който е в сила в настоящия вид в последните 16 г., индексира отпуснатите пенсии със сбора от 50 на сто от нарастването на осигурителния доход и 50 на сто от индекса на потребителските цени (инфлацията) през предходната календарна година. Основната роля на осъвременяването е да отрази измененията на осигурителен доход и инфлацията в страната, за да може да поддържа определен размер на покупателна способност на вече отпуснатите пенсии.

Така нареченото „Швейцарско правило“ обаче е подходящо за държави, чиито икономики вече са постигнали висок етап на развитие и наблюдават сравнително ниски размери на увеличение на доходите и инфлация. Поради спецификите на българската икономика като догонваща икономиките на развитите държави, за периода на действие на настоящето швейцарско правило, средният ръст на осигурителния доход от 2007 г. до 2021 г. е 8.40%, а инфлацията с 2.50%.

Тъй като по действащото правило вече отпуснатите пенсии са били осъвременявани само с 50% от ръста на осигурителния доход, а в някои години правилото дори не се е прилагало (2010, 2011, 2012, 2017, 2018, 2019), се натрупа сериозно разминаване и изоставане на по-отдавна отпуснатите пенсии спрямо новоотпуснатите.

С извършеното преизчисление от 01.10.2022 г., разликата, дължаща се на осигурителния доход между по-отдавна отпуснатите и новите пенсии, беше премахната. За да не допуснем за в бъдеще отново такива разлики и пенсии с един и същ принос към системата да имат приблизително еднакъв размер независимо от датата на отпускане, е необходимо механизмът за осъвременяване да бъде променен и да включва целия ръст на осигурителния доход или целия ръст на индекса на потребителските цени за предходната година.

Предложената промяна няма да постави под риск финансовата устойчивост на пенсионната система и държавния бюджет, тъй като при осъвременяване с целия ръст на осигурителния доход, приходната част ще бъде подсигурена от съответните увеличени постъпления от осигуровки. В случаите на осъвременяване с ръста на инфлацията,

приходната част ще бъде подсигурена от увеличените постъпления в държавния бюджет поради инфлацията.

ПРЕДВАРИТЕЛНА ОЦЕНКА НА ВЪЗДЕЙСТВИЕТО	
Основания на законодателната инициатива	Чрез законопроекта се преодолява проблем, обусловен от неподходящия за икономиката на страната механизъм за осъвременяване на вече отпуснатите пенсии, който във времето създава разминаваме в размера на пенсиите на лица с един и същи принос.
Заинтересовани групи	Заинтересовани от това законодателно предложение са всички лица с вече отпуснати пенсии и тези, които предстоят да се пенсионират. Като заинтересована страна се определя също и Националният осигурителен институт.
Анализ на разходи и ползи	По отношение на финансовото измерение на предложената промяна се очаква тя да увеличи разходите за пенсии, тъй като процентът на ежегодното осъвременяване ще бъде по-голям от досега прилагания механизъм. Предложеното модифицирано „Швейцарско правило“ няма да постави под риск финансовата устойчивост на пенсионната система и държавния бюджет, тъй като увеличените разходи ще бъдат обезпечени и със съответните приходи, които да позволят реализирането на разходите. При осъвременяване с целия ръст на осигурителния доход, приходната част ще бъде подсигурена от съответните увеличени постъпления от осигуровки. В случаите на осъвременяване с ръста на инфлацията, приходната част ще бъде подсигурена от увеличените постъпления в държавния бюджет поради инфлацията.
Административна тежест и структурни промени	С приемането на промяната не се предвижда увеличаване на административната тежест, тъй като не се променя административно процентът, по който се извършва осъвременяването му.
Въздействие върху нормативната база	От промяната не произтича необходимост от промяна в други нормативни актове. Законопроектът не е свързан с въвеждане на изискванията на законодателството на Европейския съюз.
Равно третиране от държавата и балансирано демографско развитие	Законопроектът въвежда уеднаквен критерий за изчисляване на пенсиите по т.нар. „Швейцарско правило“.

ВНОСИТЕЛИ:

Асен Василев
Веселин Николов Сабрутев
Венелина Неделева-Ангова
Христо Петров

Светлана Великова Настолова
Сузи Георгиев
Ралица Константинова
Калоян Николов
Татяна Султанова
Христо Василев
Радослав Рибарски
Десислава Симеонова
Йордан Терзийски